

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL
Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/10347/2009

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

Monitoring and eradication programme of TSE, BSE and scrapie

Approved* for 2010 by Commission Decision 2009/883/EC

Belgium

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

Aanvraag voor medefinanciering van het Belgisch programma voor de uitroeiing van en de controle op TSE's in 2010.

1. Identificatie van het programma

Lidstaat: BELGIË

Ziekte(n): BSE en scrapie

Jaar van uitvoering: 2010

Referentie van dit document: PCCB/S2/PDW/

Contact (naam, telefoon, fax, e-mail): Dr. Jozef HOOYBERGHS – Tel. 02/211.85.98 – Fax 02/211.86.30 – Email : jozef.hooyberghs@favv.be ; Dr. Paul De Winter – Tel. 02/211.85.83 – Fax 02/211.86.30 – Email : paul.dewinter@favv.be

Datum van toezending aan de Commissie: 30/04/2009

2. Beschrijving van het programma :

Reglementaire teksten, omzendbrieven, instructies,... die niet gewijzigd of opgeheven werden sedert de aanvragen voor medefinanciering TSE 2005 – 2006 – 2007 – 2008 - 2009 :

- de wetgeving betreffende het epidemiologisch toezicht op TSE's, met name :

- het Koninklijk besluit van 17 maart 1997 houdende organisatie van het epidemiologisch toezicht op overdraagbare spongiforme encefalopathiën bij herkauwers, laatst gewijzigd bij KB van 14 juli 2005 (zie bijlage 1 bij aanvraag medefinanciering 2007);
- het 'Draaiboek bij een uitbraak van overdraagbare spongiforme encefalopathie bij herkauwers' (uitg. juli 1997) (zie bijlage 2 bij aanvraag medefinanciering 2005);
- de omzendbrief (+ nota) betreffende het passief of klinisch epidemiologisch toezicht op TSE en hondsdolheid in de slachthuizen (zie bijlage 3a en 3b bij aanvraag medefinanciering 2005);
- de kabinetsnota (+ nota aan de PCE's) betreffende de nieuwe strategie in verband met de uitroeiing van BSE-haarden, overeenkomstig bijlage VII, punt 2 van de Verordening (EG) Nr. 999/2001 (zie bijlage 9a en 9b bij aanvraag medefinanciering 2005);
- de omzendbrief en de dienstinstructie betreffende de opsporing van BSE bij runderen in de slachthuizen met behulp van de snelle diagnostische tests (zie bijlage 1a en 1b bij aanvraag medefinanciering 2006);

- de omzendbrief en de dienstnota betreffende de tijdelijke opslag van huiden afkomstig van runderen in afwachting van het resultaat van de snelle BSE-diagnosetest (zie bijlage 2a en 2b bij aanvraag medefinanciering 2006);
- dienstnota en omzendbrief betreffende autopsieën van kadavers van runderen ouder dan 24 maanden (zie bijlagen 3 en 4 bij aanvraag medefinanciering 2007);
- KB van 10 november 2005 betreffende retributies bepaald bij artikel 5 van de wet van 9 december 2004 houdende financiering van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (zie bijlage 5 bij aanvraag medefinanciering 2007);
- nota aan Rendac betreffende de monstername bij hertachtigen voor CWD (zie bijlage 4 bij aanvraag medefinanciering 2009)
- nota aan CODA, referentielaboratorium, betreffende het opstarten van een onderzoek naar CWD bij hertachtigen (zie bijlage 5 bij aanvraag medefinanciering 2009);
- nota aan de laboratoria erkend voor het uitvoeren van BSE/TSE testen en aan het CODA, referentielaboratorium, betreffende de vermindering van het aantal geteste schapen en geiten (zie bijlage 6 bij aanvraag medefinanciering 2009);
- nota en omzendbrief betreffende het intracommunautair handelsverkeer van fokschapen en –geiten t.a.v. scrapie (zie bijlagen 7a, 7b bij aanvraag medefinanciering 2009).
- omzendbrief betreffende de erkennings- en werkingsvoorwaarden van de routinelaboratoria die de snelle TSE-tests uitvoeren + procedures (zie bijlagen 1a, 1b, 1c, 1d en 1e bij aanvraag medefinanciering 2009);
- nota en omzendbrief betreffende de opsporing van OSE bij schapen en geiten door snelle diagnostische tests in de slachthuizen (zie bijlagen 2a, 2b bij aanvraag medefinanciering 2009);
- KB van 19 november 2007 tot wijziging van het KB van 6 maart 2007 ter organisatie van fokprogramma's ter verkrijging van resistentie tegen overdraagbare spongiforme encefalopathiën bij schapenrassen (zie bijlage 3 bij aanvraag medefinanciering 2009);

Reglementaire teksten, omzendbrieven, instructies,... die gewijzigd of opgeheven werden sedert de aanvraag voor medefinanciering TSE 2009 :

Gewijzigd :

- het draaiboek betreffende de maatregelen die genomen moeten worden bij het bemonsteren van kadavers van gestorven runderen, schapen en geiten in het vilbeluik (zie bijlage 1).

Opgeheven:

- Het Ministerieel besluit van 15 januari 2004 tot vaststelling van bepaalde maatregelen ter uitroeiing van overdraagbare spongiforme encefalopathieën, laatst gewijzigd bij MB van 6 september 2004 .

Nieuwe reglementaire teksten, omzendbrieven, instructies,... sedert de aanvraag voor medefinanciering TSE 2008 :

- Het koninklijk besluit van 23 december 2008 tot wijziging van het KB 9 maart 1953 betreffende de handel in slachtvlees en houdende reglementering van de keuring der hier te lande geslachte dieren en het KB van 22 december 2005 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong (zie bijlage 2)
- Omzendbrief betreffende de wijziging actieve bewaking BSE bij runderen (zie bijlage 3)
- Het ministerieel besluit van 13 maart 2009 tot vaststelling van bepaalde maatregelen te uitvoering van overdraagbare spongiforme encefalopathieën (zie bijlage 4)

3.

Beschrijving van de epidemiologische situatie :

Het Agentschap bezorgt de Europese Commissie jaarlijks een verslag betreffende het epidemiologisch toezicht op TSE, overeenkomstig de bepalingen van artikel 6, punt 4, van Verordening (EG) Nr. 999/2001. Sedert voorjaar 2008 is de epidemiologische situatie van TSE in België niet meer gewijzigd: er werden geen gevallen van BSE bij het rund en TSE bij schapen vastgesteld.

Bijlage 5 toont de verdeling van de Belgische veestapel (runderen, schapen en geiten) binnen de verschillende Gewesten (Vlaams Gewest, Waals gewest).

Op de kaart in bijlage 8b bij aanvraag medefinanciering 2009 zijn de 133 BSE-haarden gelokaliseerd die werden vastgesteld tot en met 31 maart 2009.

Op de kaart in bijlage 8c bij aanvraag medefinanciering 2009 zijn de 24 scrapie-haarden gelokaliseerd die werden vastgesteld tot en met 31 maart 2009.

4. Maatregelen van het programma

4.1. Aanwijzing van de centrale instantie die belast is met het toezicht op en de coördinatie van de voor de uitvoering van het programma bevoegde diensten:

BSE : Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)

Scrapie :

- voor Verordening (EG) Nr. 999/2001 : Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
- voor Beschikking 2003/100/EG : Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

4.2. Beschrijving en afbakening van het geografische en administratieve gebied waarvoor het programma geldt:

Het programma voor toezicht op TSE en het fokprogramma ter verkrijging van resistentie tegen TSE's bij schapen is van toepassing op het ganse Belgische grondgebied.

4.3. Systeem voor de registratie van bedrijven:

In de gegevensbanken voor registratie van runderen (SANITTEL-R) en van schapen, geiten en hertachtigen (SANITTEL-SGH) worden de coördinaten opgeslagen van de verantwoordelijke (houder of eigenaar) voor de dieren.

De gegevensbank SANITTEL-R is volledig operationeel sedert 1 juli 1999 overeenkomstig Beschikking 1999/377/EG.

De gegevensbank SANITTEL-SGH is operationeel sedert 1996.

In maart 2009 is de volledig vernieuwde SANITTEL-gegevensbank in gebruik genomen.

4.4. Systeem voor de identificatie van dieren:

Runderen worden geïdentificeerd door middel van het aanbrengen van twee Sanitel-oormerken. Daarnaast wordt voor elk rund een individueel identificatiedocument (paspoort) opgemaakt. De gegevens betreffende elk rund worden beheerd in de gegevensbank SANITTEL-R.

(K.B. van 8 augustus 1997 betreffende de identificatie, de registratie en de toepassingsmodaliteiten voor de epidemiologische bewaking van de runderen : zie bijlage 12 bij aanvraag medefinanciering 2005)

Schapen en geiten en gekweekte hertachtigen worden sedert 9 juli 2005 geïdentificeerd door middel van het aanbrengen van twee Sanitel-oormerken, overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG) Nr. 21/2004. De gegevens betreffende elke aankoop van oormerken wordt ingebracht in de gegevensbank SANITEL-SGH.

(Vóór deze datum werden schapen, geiten en gekweekte hertachtigen geïdentificeerd met één Sanitel-oormerk overeenkomstig de bepalingen van het K.B. van 2 juli 1996 betreffende de identificatie en de registratie van schapen, geiten en hertachtigen : zie bijlage 13 bij aanvraag medefinanciering 2005).

De gegevens betreffende deze schapen worden bijgehouden door de erkende fokverenigingen in een specifieke gegevensbank, werkzaam in het kader van voornoemd folkprogramma.

4.5. Maatregelen voor kennisgeving van de ziekte:

Overeenkomstig de diergezondheidswet van 24 maart 1987 en het Koninklijk besluit van 25 april 1988 tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de diergezondheidswet (zie bijlage 15 bij aanvraag medefinanciering 2005), behoren BSE en scrapie tot de aangifteplichtige dierziekten, en dit sedert 18 september 1990.

Het koninklijk besluit van 17 maart 1997 (zie bijlage 1 bij aanvraag medefinanciering 2007) houdende organisatie van het epidemiologisch toezicht op overdraagbare spongiforme encefalopathieën bij herkauwers beschrijft de te nemen maatregelen bij verdenking en bij bevestiging van TSE.

4.6. Toezicht op runderen, schapen en geiten :

De in de tabel vermelde cijfers zijn gebaseerd op de statistische gegevens van 2008 betreffende TSE.

4.6.1. Toezicht op runderen in 2010

	Geschat aantal tests
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel I, punt 2.1, 3 en 4. bij Verordening (EG) nr. 999/2001 ¹	35.000
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel I, punt 2.2, 4.2 en 4.3 bij Verordening (EG) nr. 999/2001	260.000
Overige :	
Dieren > 24 maanden behorende tot de cohorte van een BSE-positief dier, gedood in het kader van de uitroeiing van BSE	200
Klinisch of passief epidemiologisch toezicht	250
TOTAAL	295.450

¹ PB L 147 van 31.5.2001, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 21/2008 (publicatieblad nr L 9).

4.6.2. Toezicht op schapen in 2010

	Geschat aantal tests
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel II, punt 2, bij Verordening (EG) nr. 999/2001	0
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel II, punt 3, bij Verordening (EG) nr. 999/2001	1.600
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel II, punt 5, bij Verordening (EG) nr. 999/2001	150
Dieren als bedoeld in bijlage VII, Hoofdstuk A, punt 3.4, onder d), en punt 5, onder b)ii) bij Verordening (EG) nr. 999/2001	50
Overige :	
Klinisch of passief epidemiologisch toezicht	70
TOTAAL	1.870

4.6.3. Toezicht op geiten in 2010

	Geschat aantal tests
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel II, punt 2, bij Verordening (EG) nr. 999/2001	0
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel II, punt 3, bij Verordening (EG) nr. 999/2001	100
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel II, punt 5, bij Verordening (EG) nr. 999/2001	10
Dieren als bedoeld in bijlage VII, Hoofdstuk A, punt 3.3, onder c), en punt 5, onder b)ii) bij Verordening (EG) nr. 999/2001	50
Overige :	
Klinisch of passief epidemiologisch toezicht	70
TOTAAL	230

4.6.4. Discriminatoire tests in 2010

	Geschat aantal tests
Primaire moleculaire test als bedoeld in bijlage X, hoofdstuk C, punt 3.2, onder c), i), bij Verordening (EG) nr. 999/2001	10
TOTAAL	10

4.6.5. Genotypering van positief bevonden en bij steekproef geselecteerde dieren in 2010

	Geschat aantal tests
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel II, punt 8.1, bij Verordening (EG) nr. 999/2001	10
Dieren als bedoeld in bijlage III, hoofdstuk A, deel II, punt 8.2, bij Verordening (EG) nr. 999/2001	150

4.7. Uitroeiing

4.7.1. *Maatregelen na bevestiging van een BSE-geval*

4.7.1.1. Beschrijving :

De te nemen maatregelen bij verdenking en bij bevestiging van TSE zijn beschreven in voornoemd Koninklijk besluit van 17 maart 1997 (zie bijlage 1 bij aanvraag medefinanciering 2007).

Artikel 2 van voornoemd Ministerieel besluit van 13 maart 2009 laat toe, afhankelijk van de epidemiologische situatie en de traceerbaarheid van de dieren op het betrokken bedrijf, de uitroeiingsmaatregelen te beperken tot de dieren behorende tot de cohorte van het BSE-positief dier en de nakomelingen van een vrouwelijk dier waarbij BSE bevestigd is (zie bijlage 4).

4.7.1.2. Overzichtstabel

	Geschat aantal
Te doden dieren overeenkomstig bijlage VII, Hoofdstuk A, punt 2.1 van Verordening (EG) nr. 999/2001:	100

4.7.2. *Maatregelen na bevestiging van een scrapie-geval*

4.7.2.1. Beschrijving :

De te nemen maatregelen bij verdenking en bij bevestiging van TSE zijn beschreven in voornoemd Koninklijk besluit van 17 maart 1997 (zie bijlage 1 bij aanvraag medefinanciering 2007).

Artikel 3 van voornoemd Ministerieel besluit van 13 maart 2009 laat toe sommige dieren met welbepaald gekend genotype te vrijwaren van de uitroeiingsmaatregelen (zie bijlage 1 bij aanvraag medefinanciering 2005).

4.7.2.2. Overzichtstabel

	Geschat aantal
Te doden dieren overeenkomstig bijlage VII, hfdstk A, punt 2.3 van Verordening (EG) nr. 999/2001:	1.000
Te genotypen dieren overeenkomstig bijlage VII, hfdstk A, punt 2.3 van Verordening (EG) nr. 999/2001:	300

4.7.3. *Fokprogramma voor TSE-resistentie bij schapen*

4.7.3.1. Algemene beschrijving²: cfr. verslag zoals bedoeld in artikel 5, a) van Beschikking 2003/100 van de Commissie van 13 februari 2003 (verslag 2008 zal eerstdaags worden ingediend).

4.7.3.2. Overzichtstabel

	Geschat aantal
Te genotyperen ooiën in het kader van het fokprogramma volgens art.6 bis van Verordening (EG) Nr. 999/2001	350
Te genotyperen rammen in het kader van het fokprogramma volgens art.6 bis van Verordening (EG) Nr. 999/2001	400

² Beschrijving van het programma overeenkomstig de minimumvereisten van Beschikking 2003/100/EG van de Commissie (er kan worden verwezen naar het verslag als bedoeld in artikel 5, onder a)).

5. Kosten

5.1. Gedetailleerde analyse van de kosten:

Vergoeding voor :

- van BSE verdachte en voor hersenonderzoek afgemaakte runderen : vergoeding gelijk aan de waarde van het dier en max. € 2.500 per dier
(K.B. 17 maart 1997, art. 6 : zie bijlage 1 bij aanvraag medefinanciering 2007)
- herkauwers afgemaakt overeenkomstig punt 2 van bijlage VII van Verordening (EG) Nr. 999/2001 : vergoeding gelijk aan de waarde van het dier en max. € 2.500 per dier (rond)
(K.B. 17 maart 1997, art. 15, § 1 : zie bijlage 1 bij aanvraag medefinanciering 2007)
- schapen en geiten worden vergoed aan : € 100 à 260 per schaap/geit
- runderen die geslacht werden vóór de verdenking van BSE en waarvan de karkassen in beslag genomen werden na het epidemiologisch onderzoek in het beslag van herkomst van de verdachte herkauwer(s) en in de beslagen waar de herkauwer(s) sedert de geboorte heeft (hebben) verbleven : vergoeding op basis van karkasindeling en max. € 2.500 per karkas
(K.B. 17 maart 1997, art. 15, § 3 : zie bijlage 1 bij aanvraag medefinanciering 2007; K.B. van 10 juni 2001 betreffende de schadevergoeding van dieren die positief zijn in de goedgekeurde snelle boviene spongiforme encefalopathie-test : zie bijlage 16 bij aanvraag medefinanciering 2005)
- buurkarkassen : aan de eigenaar(s) van het door de expert in beslag genomen karkas dat vóór en de twee door de expert in beslag genomen karkassen die onmiddellijk na het betreffende karkas kwamen dat positief heeft gereageerd op een snelle test voor boviene spongiforme encefalopathie, een vergoeding toegekend ten laste van het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten op basis van de karkasindeling volgens de formule : de schadevergoeding (S) is gelijk aan het gewicht (G) vermenigvuldigd met de officiële prijs (P) : $S = G \times P$. (...) Deze vergoeding mag niet hoger liggen dan € 2.500 per karkas.
(K.B. 17 maart 1997, art. 15, § 4 : zie bijlage 1 bij aanvraag medefinanciering 2007)

Kosten voor snelle-testkits : zie tabel (opm : alle kostprijzen in deze tabel zijn BTW niet inbegrepen)

5.2. Samenvatting van de kosten

Kosten inzake	Specificatie	Aantal eenheden	Eenheidskosten in euro (BTW niet inbegr)	Totaalbedrag in euro (BTW niet inbegr)	Communautaire steun gevraagd (ja/nee)
1. BSE-tests ³					
1.1. Snelle-testkits	Test: Bio-Rad TeSeE	295.450	€ 5,00	1.477.250	ja
	Test : Bio-Rad TeSeE Short protocol				
2. Scrapie-tests ⁴					
2.1. Snelle-testkits	Test: Bio-Rad TeSeE	2100	€ 30,00	63.000,00	ja
	Test : IDEXX HerdChek				
3. Discriminatoire tests ⁸					
3.1. Primaire moleculaire tests	Test : Bio-Rad DTST	10	€ 145,00	1.450,00	ja
SUBTOTAAL 1				1.541.700	

³ Zoals bedoeld in punt 4.6.1.
⁴ Zoals bedoeld in punt 4.6.2. en 4.6.3.
⁸ Zoals bedoeld in punt 4.6.4.

	<i>Specificatie/Methode</i>	Aantal eenheden	Eenheids-kosten (BTW niet inbegr)	Totaalbedrag (BTW niet inbegr)	Comm. steun (ja/nee)
4. Genotypering					
4.1. Bepaling van het genotype van dieren in het kader van de bewakings- en uitroeiingsmaatregelen van Verordening (EG) nr. 999/2001 ⁹	1) PCR-RFLP 2) technique based on denaturing gradient gel electrophoresis (DGGE) 3) real time PCR	460	€ 74,20	34.132,00	ja
4.2. Bepaling van het genotype van dieren in het kader van een fokprogramma ¹⁰	same methods as described in point 3.1. + 4) gene sequencing 5) SnapShot technique	750	€ 20,00	15.000,00	ja
5. Verplichte slacht					
5.1. Vergoeding voor runderen die moeten worden gedood / geslacht overeenkomstig bijlage VII, hfdstk A, punt 2.1 van Verordening (EG) nr. 999/2001 te doden runderen		100	€ 2.500	250.000,00	ja
5.2. Vergoeding voor schapen en geiten die moeten worden gedood / geslacht overeenkomstig bijlage VII, hfdstk A, punt 2.3 van Verordening (EG) nr. 999/2001 te doden schapen en geiten		1.000	€ 260	260.000,00	ja
SUBTOTAAL 2				559.132,00 €	
ALGEMEEN TOTAAL				2.100.832,00	

⁹ Zoals bedoeld in punten 4.6.5 en 4.7.2.2.
¹⁰ Zoals bedoeld in punt 4.7.3.2.